

8. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

- I. Úvod k tématu
- II. Sledované jevy ÚAP ČR
 - 8.1. Zemědělský půdní fond
 - 8.2. Pozemky určené k plnění funkcí lesa
 - 8.3. Podíl orné půdy na celkové rozloze území
 - 8.4. Podíl lesních pozemků na celkové rozloze území
- III. Závěrečný souhrn
- IV. Právní rámec, zákony a vyhlášky
- V. Použité zdroje
- VI. Použité zkratky
- VII. Seznam grafických listů
- VIII. Přílohy

8. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

I. Úvod k tématu

Zemědělský půdní fond (ZPF) a **pozemky určené k plnění funkce lesa (PUPFL)** patří k hlavním složkám životního prostředí, jsou základním přírodním bohatstvím země, nenahraditelným přírodním zdrojem a výrobním prostředkem, jsou nedílnou součástí přírody a krajiny a tvoří její přirozený ekologický potenciál.

Ochrana půdy a lesa v České republice je legislativně upravena v zákoně č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, v platném znění a v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích a změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), v platném znění.

Z hlediska územního plánování je důležitá ochrana ZPF a PUPFL před nadměrným úbytkem zejména v souvislosti se zastavováním půdy (rozdělení měst a obcí, výstavba průmyslových zón, dopravní a technické infrastruktury, zábory těžební činnosti, suburbanizace).

Cílem ochrany ZPF a PUPFL je zachování a uvážlivé využívání zemědělské půdy a lesů, posilování odolnosti ekosystému půdy a lesa, zlepšování jejich zdravotního stavu, především postupy šetrnými k životnímu prostředí se zřetelem na zdraví obyvatel a ochranu přírody a krajiny a zachování její biodiverzity (včetně vhodného způsobu zpracování půdy, zachování a obnovy optimálního vodního režimu a zavlažování, vhodného střídání plodin, uplatnění vhodné agrobiodiverzity, přiměřeného používání hnojiv a prostředků na ochranu rostlin, zachování a obnovy krajinných prvků, realizace protierozních opatření, zachování kvality a vydatnosti vodních zdrojů, postupného přibližování k přírodě blízké druhové skladbě lesů).

Ochrana půdy a lesa na úrovni Evropské unie je zakotvena v několika dokumentech. Zásadním dokumentem je **Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030** (EU Biodiversity Strategy for 2030), jde o komplexní dlouhodobý plán, jež má za cíl chránit přírodu, zvrátit nepříznivý trend degradace ekosystémů (včetně půdy) a obnovit biologickou rozmanitost Evropy. Jejím klíčovým výstupem je **Strategie EU pro půdu do roku 2030** (EU Soil Strategy for 2030), která stanovuje rámec a konkrétní opatření do roku 2030 na ochranu a obnovu půdy a na zajištění jejího udržitelného využívání s cílem dosáhnout do roku 2050 zdravé půdy a zastavení její desertifikace a znehodnocování. Na strategii EU pro biologickou rozmanitost staví **Nová lesní strategie EU do roku 2030** (New EU Forest Strategy for 2030), podporující ústřední a multifunkční úlohu lesů, přispívající k dosažení cílů EU v oblasti biologické rozmanitosti, snížení emisí skleníkových plynů a klimatické neutrality do roku 2050. Je proto jednou z vlajkových lodí iniciativy **Zelená dohoda pro Evropu** (European Green Deal), jejímž cílem je transformovat EU na konkurenceschopnou moderní ekonomiku.

Zdroj: Environment Strategy [online]. Evropská komise [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <https://environment.ec.europa.eu/strategy_cs/>.

II. Sledované jevy ÚAP ČR

8.1. Zemědělský půdní fond

Půda

Půda je dynamický přírodní útvar, stále se vyvíjející živý systém, který vznikl a stále vzniká zvětráváním povrchu zemské kůry a z organických zbytků. Má zásadní a nezastupitelnou roli ve stabilitě ekosystémů a v ovlivňování bilancí látek a energií. Je životním prostředím půdních organismů a stanovištěm vegetace a zdrojem jejich živin. Je základním článkem potravního řetězce. Půda je životně důležitou zásobárnou vody pro suchozemské rostliny a mikroorganismy. Je filtračním čistícím prostředím, přes které voda prochází. Je hlavní suchozemskou zásobárnou uhlíku, dusíku, fosforu a síry. Je zásadním článkem koloběhu látek v přírodě. Půda může zadržovat, degradovat i uvolňovat potenciálně rizikové látky. Půda je nejvzácnější přírodní bohatství, na kterém závisí prosperita všech přirozených i umělých suchozemských biologických společenstev. Je nenahraditelným výrobním prostředkem. Půda je zdrojem základních složek stavebních materiálů a surovin. Poskytuje prostor pro umístování staveb. Je prostředím, v němž probíhá archeologický a paleontologický výzkum. Půdu je proto nutné chránit nejen pro současnou dobu, ale se značným výhledem do budoucna.

Zdroj: Definice půdy [online], Praha, MŽP [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <https://www.mzp.cz/cz/definice_pudy>.

Zemědělský půdní fond

Zemědělský půdní fond se v ČR nachází v členitých půdně klimatických podmínkách, jsou zde prameniště mnoha vodních toků, pohoří i rozsáhlé nížiny a vyskytují se tu extrémní jevy jako povodně a dlouhodobé sucho. ZPF tvoří pozemky zemědělsky obhospodařované (orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty), půda dočasně neobdělávaná, rybníky s chovem ryb nebo vodní drůbeže a nezemědělská půda potřebná k zajišťování zemědělské výroby (polní cesty, pozemky se zařízením pro polní závlahy, závlahové vodní nádrže, odvodňovací příkopy, hráze k ochraně před zamokřením nebo zátopou, technická protierozní opatření apod.).

K 31. 12. 2022 činila v ČR celková výměra půdního fondu 7 887,1 tis. ha, z toho celková výměra zemědělského půdního fondu činila 4 196,6 tis. ha (z toho orná půda 2 910,7 tis. ha). Z celkové rozlohy půdního fondu činí podíl zemědělské půdy 53,2 % a podíl orné půdy 36,9 %. Procento zornění se v posledních letech snížilo ze 71,6 % v roce 2005 na 69,4 % v roce 2022. Přibližně 20 % zemědělské půdy jsou středně, velmi a vysoce produkční, přibližně 80 % jsou méně a velmi málo produkční a produkčně málo významné až nevýznamné půdy.

Kvalita zemědělského půdního fondu je měřena na základě bonitace ZPF vyjádřené v bonitovaných půdně ekologických jednotkách (BPEJ), které slouží k hodnocení absolutní i relativní produkční schopnosti zemědělských půd a podmínek jejich nejučelnějšího využití. BPEJ je charakterizována pětímístným kódem, kde první číslice vyjadřuje příslušnost ke klimatickému regionu, druhá a třetí zařazení do hlavní půdní jednotky, čtvrtá stupeň sklonitosti a expozici ke světovým stranám, pátá vyjadřuje hloubku půdy a skeletovitost půdního profilu.

Zdroj: Situační a výhledová zpráva Půda 2021 [online]. Praha, MZe, eAGRI, 2021 [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://eagri.cz/public/web/mze/puda/dokumenty/situačni-a-vyhledove-zpravy/>>, Veřejná databáze, katastrální výměry – druhy pozemků [online]. Praha, ČSÚ, 2023 [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=32327/>>.

Ohrožení a degradace půdy

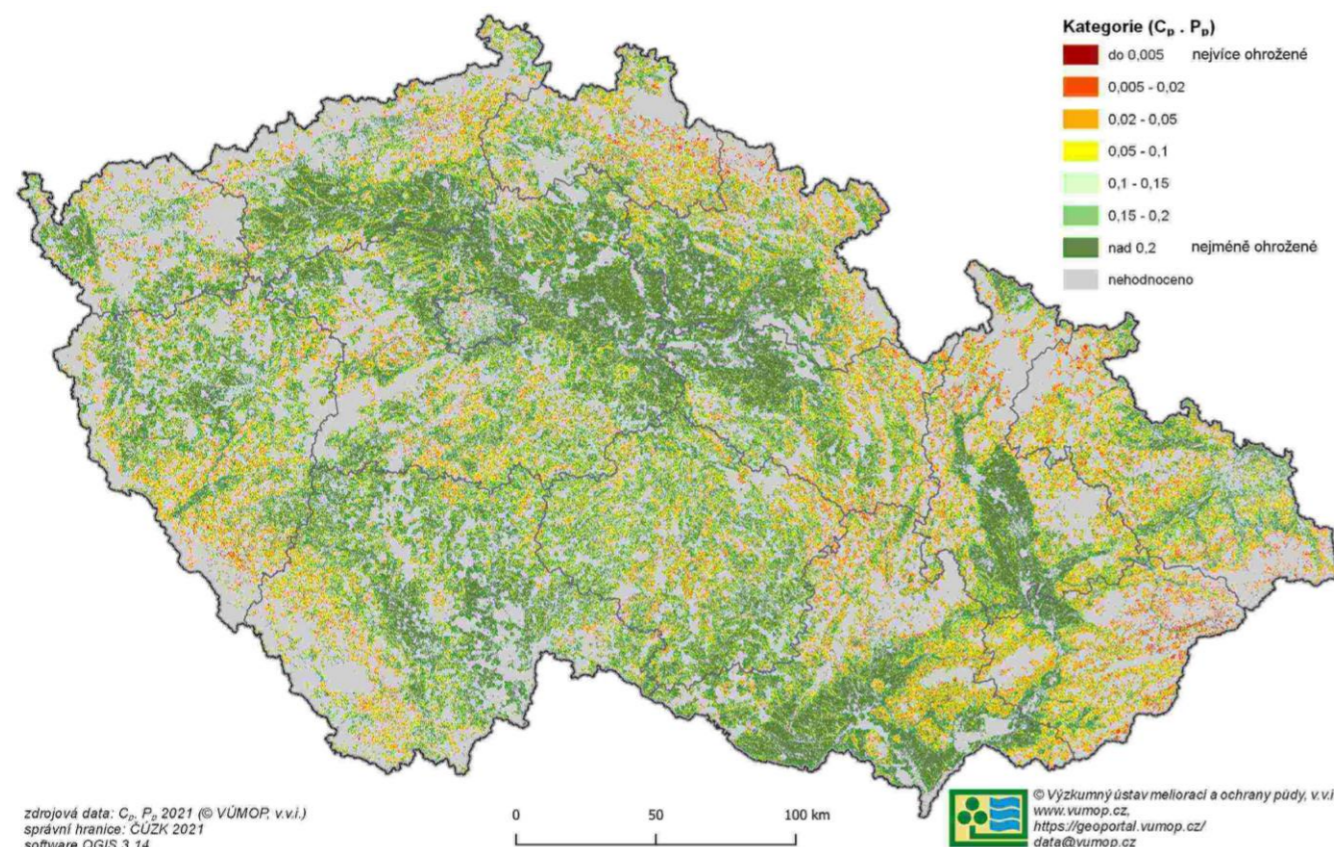
V ČR dochází k závažným degradacím půd, jejichž důsledky mohou vést k omezení nebo až úplnému zničení produkčních i mimoprodukčních funkcí. Nejvážnějšími příčinami ohrožení a degradace půdy z hlediska územního plánování a jeho možností tyto příčiny ovlivnit jsou **eroze půdy, zastavování půdy a sucho**. Erozi půdy a sucho může územní plánování ovlivnit jen do určité míry. Dalšími příčinami, které však územní plánování ovlivnit nemůže, jsou utužení, ztráta organické hmoty, acidifikace, zasolování, podmáčení nebo přílišné vysychání, kontaminace a nesprávné hospodaření na půdě. Všechny typy degradace spolu souvisí, převažující typ podmiňuje vznik dalších, vznikne tak řetězová reakce, kterou je obtížné zastavit a půdu navrátit do původního stavu.

Eroze půdy patří mezi významné degradační vlivy působící na půdu. Příčinami jsou monokulturní pěstování na velkých plochách a zvýšení podílu erozně rizikových plodin (zejm. kukuřice) a též chybějící hydrografické a další krajinné prvky (meze, zatravněné údolnice, polní cesty, rozptýlená zeleň v krajině apod.), které erozi účinně omezují. Lze předpokládat, že očekávané klimatické změny se projeví zvýšením extrémních projevů

počasí (změny v četnosti, intenzitě, době výskytu a trvání erozně nebezpečných dešťů) a patrně i vlivem na jednotlivé faktory, které erozi ovlivňují (např. na vegetační kryt a vlastnosti půd, zejm. vlhkost) a tak ovlivní intenzitu erozních procesů a tím i erozní ohroženost půd. Dle uvažovaných klimatických scénářů lze odhadovat, že budou erozní škody v roce 2030 až dvojnásobně vyšší než dnes. Pozitivní je, že v poslední době se eroze mírně snížila v podhorských polohách v důsledku přeměny tamních ploch orné půdy na trvalé travní porosty.

Vodní erozí je dle údajů k roku 2021 v České republice potenciálně ohroženo 47,20 % půdy (z toho tvoří půdy kriticky ohrožené tvoří 0,49 %, velmi silně ohrožené 1,97 %, silně ohrožené 11,30 %, ohrožené 14,45 %, mírně ohrožené 4,76 %, náhylné 14,22 %), 52,80 % tvoří půdy bez ohrožení. Vodní erozí jsou ohroženy mj. všechny větší plochy orných půd na svazích v ČR. Ohroženy jsou půdy zejm. na území jihomoravských Karpat, Plzeňska, okrajů Hornomoravského úvalu, Moravské brány, Vyškovské brázdy a na méně lesnatých částí Českomoravské vrchoviny. V současné době je ztráta z orné půdy vodní erozí v ČR cca 20,858 mil. tun erodované ornice za rok.

Obr. 8.1: Ohroženost půd ČR vodní erozí vyjádřená pomocí maximální přípustné hodnoty faktoru ochranného vlivu vegetace a protierozních opatření

Zdroj: *Situační a výhledová zpráva Půda 2021* [online]. Praha, MZe, eAGRI, 2022 [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://eagri.cz/public/web/mze/puda/dokumenty/situačni-a-vyhledove-zpravy/>>.

Větrnou erozí je v ČR ohroženo 32,13 % půdy (půdy nejohroženější 2,77 %, půdy silně ohrožené 1,75 %, půdy ohrožené 7,73 %, půdy mírně ohrožené 10,66 %, půdy náhylné 9,22 %), 67,87 % tvoří půdy bez ohrožení. Větrná eroze patří mezi vážné degradační činitele, a to zejména na velkých lánech orné půdy. Větrnou erozí jsou ohroženy zejména lokality s neúrodnějšími půdami v Polabí (severovýchodní část Středočeského kraje a část Lounska) a na jižní Moravě (jihomoravské úvaly: Hodonínsko, Břeclavsko, Znojemsko).

Zdroje: *Situační a výhledová zpráva Půda 2021* [online]. Praha, MZe, eAGRI, 2022 [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://eagri.cz/public/web/mze/puda/dokumenty/situačni-a-vyhledove-zpravy/>>; *Degradace půd* [online]. Praha, MZe, eAGRI [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://eagri.cz/public/web/mze/puda/ochrana-pudy-a-krajiny/degardace-pud/>>.

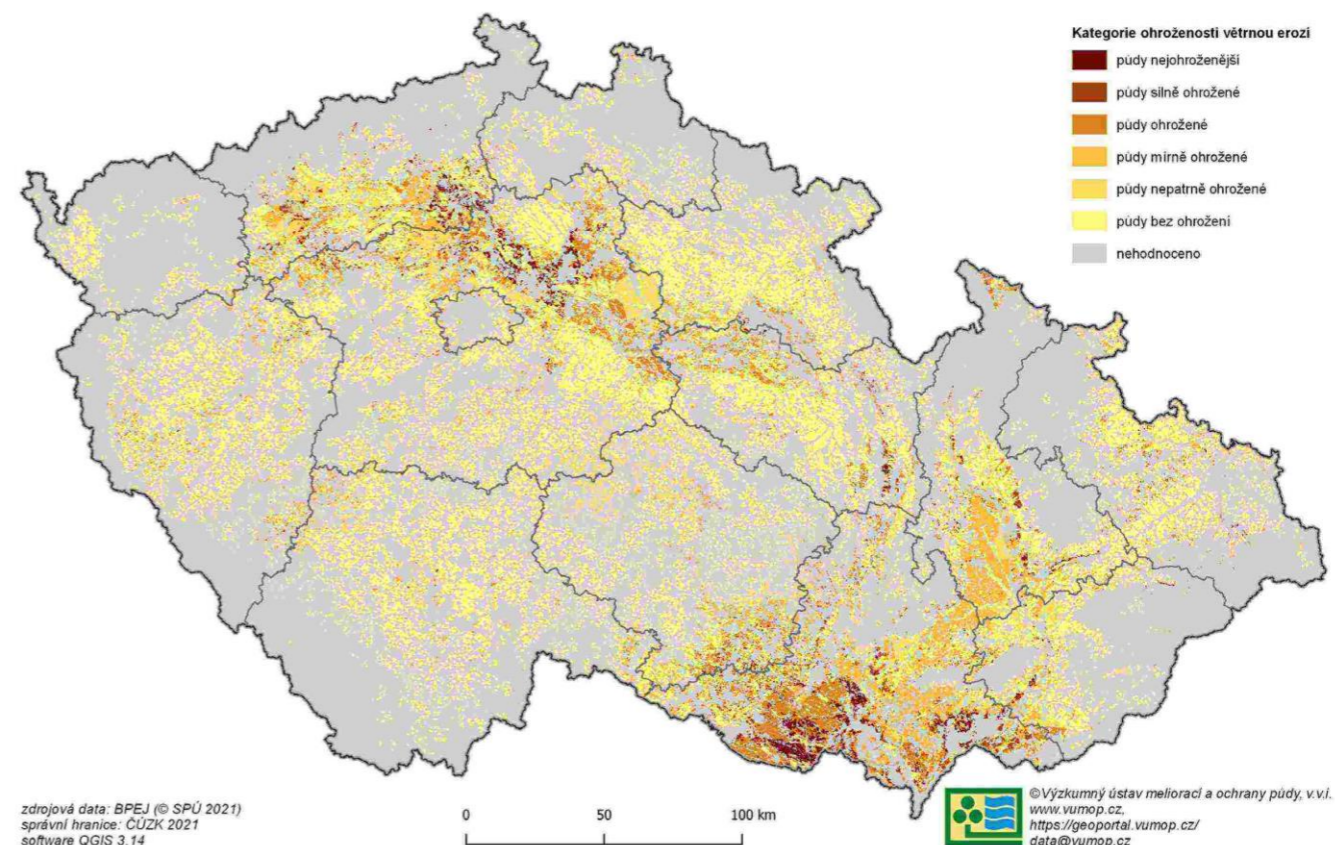
Zastavování a fragmentace zemědělské půdy: Zastavování půdy se definuje jako zakrytí půdy nepropustnými materiály. Zastavování je spojené zejména s nekontrolovaným rozrůstáním sídel (suburbanizací) a spolu s erozí je dnes největším problémem zemědělských půd. Zastavování půdy ovlivňuje i relativně nízké ceny pozemků, kdy se vyplatí stavět na „zelené louce“, než na plochách v zastavěném území (opuštěné areály a další brownfields). **Fragmentace zemědělské půdy a krajiny** je problémem, který souvisí s realizací velkých, zejm. liniových staveb dopravní a technické infrastruktury a rozsáhlých areálů.

Důsledkem zastavování území je **trvalá ztráta půdy** a zničení jejich produkčních i ekologických funkcí. Dochází k úbytku i kvalitních úrodných orných půd i pro budoucí generace. Snižuje se biodiverzita, mění se reliéf území a krajinný ráz. Dochází k omezení infiltrace a retence vody, dešťové srážky tak způsobují lokální povodně, není dostatečně doplňována hladina podzemní vody. Možné je i riziko kontaminace půdy (např. odpadními vodami).

Od roku 1995 do roku 2022 ubylo v ČR 81 138 ha zemědělské půdy (tj. cca 8,56 ha za den). Tento úbytek je způsoben především ve stejném období rozšířením plochy lesních porostů o 50 242 ha, vodních ploch o 10 863 ha a ostatních ploch o 17 392 ha, jen v menší míře zvyšováním výměry zastavěných o 5 225 ha. Vzhledem k poloze ČR uprostřed Evropy je zde vysoký potenciál pro další zastavování půd tranzitními centry a skladišti. Viz tabulku v příloze *Bilance půdy dle druhů pozemků k 31. 12. v letech 1995–2022*.

Zdroj: *Veřejná databáze, katastrální výměry – druhy pozemků* [online]. Praha, ČSÚ, 2023 [cit. 5. 10. 2023]. Dostupné z URL: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_afz=statistiky&katalog=32327/>.

Obr. 8.2: Potenciální ohroženost zemědělské půdy větrnou erozí

Zdroj: *Situační a výhledová zpráva Půda 2021* [online]. Praha, MZe, eAGRI, 2022 [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://eagri.cz/public/web/mze/puda/dokumenty/situačni-a-vyhledove-zpravy/>>.

Sucho je v posledním období v oblastech střední Evropy jako stále intenzivnější. Vzniká v důsledku déletrvajících srážkového deficitu v kombinaci s vysokými teplotami a zvýšeným výparem. Do budoucna bude patrně narůstat četnost a délka období beze srážek, deficit půdní vlhkosti a další související jevy. Vodní režim negativně ovlivňuje kromě meteorologických jevů také metody hospodaření na zemědělské půdě a zástavba s rychlým odvodem vod, které snižují infiltrační schopnosti a retenční kapacitu krajiny, to vede k lokálním povodním, k výskytům sucha, snížení obsahu vody v půdě, snížení hladiny podzemní vody a v neposlední řadě též ke zvýšení rizika eroze půdy.

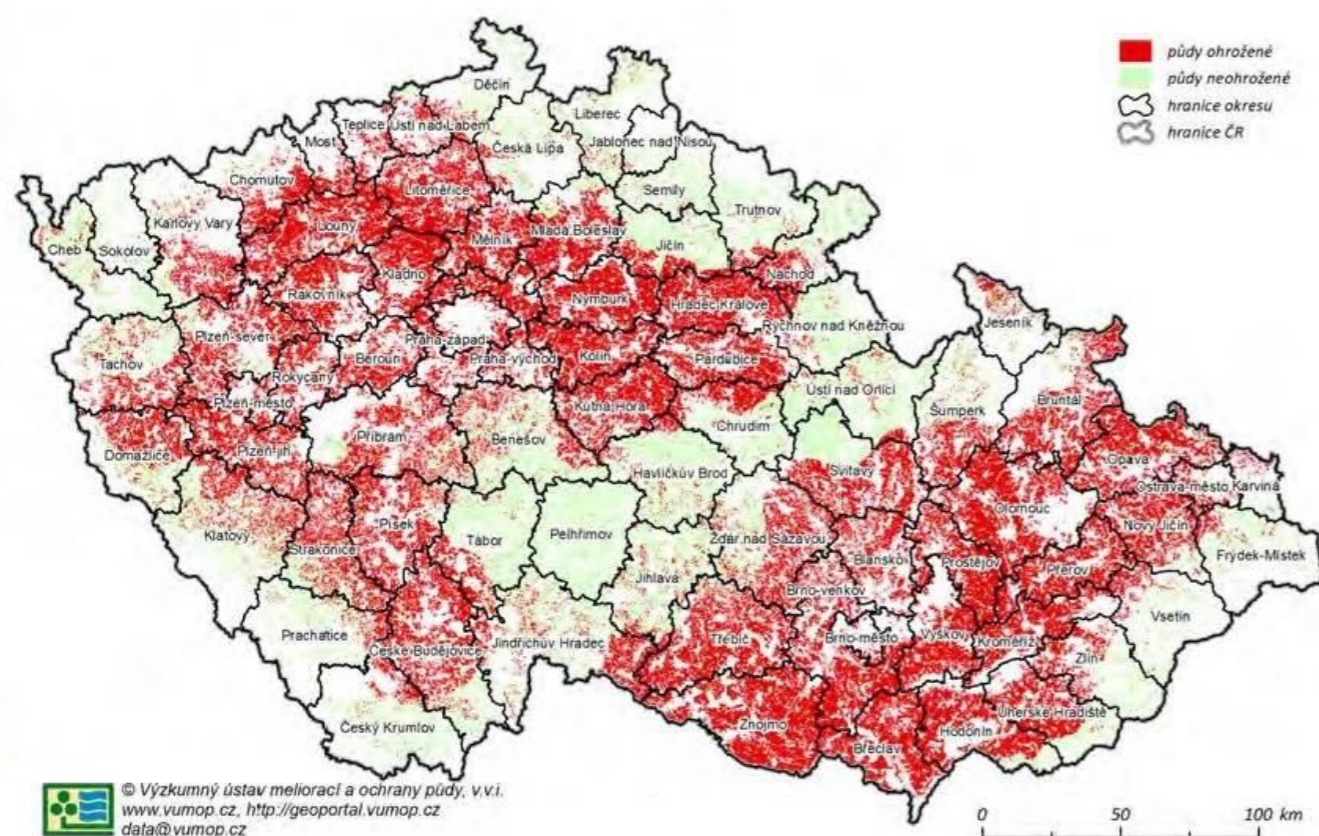
Půdní sucho lze obecně definovat jako nedostatek vody v kořenové vrstvě půdního profilu, který způsobuje poruchy ve vodním režimu zemědělských plodin i volně rostoucích rostlin. Nedostatek vody ve svrchních částech půdního horizontu je důsledkem předchozího či dále trvajících **sucha klimatického** (definovaného jako deficit atmosférických srážek), které je prvotní příčinou všech dalších typů sucha. Vlhkost půdy je vedle teploty půdy a teploty vzduchu nejdůležitějším meteorologickým faktorem ovlivňujícím vývoj rostlin. Je závislá na množství, intenzitě a časovém rozložení srážek, na výparu a na vlastnostech půdy.

Půdní sucho a deficit atmosférických srážek jsou příčinami vzniku **sucha zemědělského**, které má negativní dopady na růst a vývoj zemědělské produkce a lesních porostů. Intenzita a dopady zemědělského sucha jsou kromě deficitu vody v půdě ovlivňovány dalšími faktory klimatickými (teplota vzduchu, rychlost větru, sluneční radiace), hydrologickými (retenční a infiltrační vlastnosti půdy, terénní poměry, hladina podzemní vody), biologickými (stav porostů, jejich odolnost vůči suchu, vývojová fáze rostlin), technických a ekonomických (způsob zpracování půdy, úroveň zemědělských strojů, využití závlah).

Zdroj: *Monitoring sucha [online]. Praha, ČHMÚ, 2023 [cit. 5. 10. 2023]. Dostupné z URL: <[https://www.chmi.cz/aktualni-situace/sucho#/">https://www.chmi.cz/aktualni-situace/sucho#/>](https://www.chmi.cz/aktualni-situace/sucho#/).*

Území s vysokým rizikem ohrožení půdním suchem a zemědělským suchem se do značné míry kryjí, jedná se zejména o jižní Moravu (zejména okresy Hodonín, Mikulov, Znojmo a Břeclav), části severní Moravy, sever a západ středních Čech (v Pardubickém, Hradeckém, Středočeském a Ústeckém kraji), části Jihočeského kraje a Plzeňského kraje a jižní okraj Kraje Vysočina.

Obr. 8.3: Ohrožení půd zemědělským suchem

Zdroj: *Situacní a výhledová zpráva Půda 2018 [online]. Praha, MZe, eAGRI, 2019 [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://eagri.cz/public/web/mze/puda/dokumenty/situacni-a-vyhledove-zpravy/>>*

Ochrana a odnímání zemědělského půdního fondu

Ochrana zemědělského půdního fondu je v ČR legislativně upravena v zákoně č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu, vyhláškou č. 240/2021 Sb., o ochraně zemědělské půdy před erozí a vyhláškou č. 48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany, ve znění vyhlášky č. 150/2013 Sb.

Při posuzování žádostí o odnětí zemědělské půdy ze ZPF se nejedná o pouhou výměru a kulturu (druh pozemku) zemědělské půdy, nýbrž i o kvalitu půdy. Vyhodnocování probíhá na základě 5 tříd ochrany zemědělské půdy, které vycházejí z výsledků bonitace zemědělské půdy vyjádřených kódy BPEJ (bonitovaných půdně-ekologických jednotek), přičemž do 1. třídy ochrany jsou řazeny bonitně nejcennější půdy a do 5. třídy ochrany půdy s nejnižší produkční schopností. Zemědělskou půdu je nutno odnímat pro nezemědělské účely přednostně z tříd 5, 4 a 3. Při odejmutí zemědělské půdy musí být zohledněna a provedena vhodná opatření pro naplnění veřejného zájmu na zadržení vody v krajině. Rozložení půdy dle tříd ochrany viz grafický list 8.1 *Ochrana ZPF*.

Pro nezemědělské účely je nutno použít především nezemědělskou půdu, nezastavěné a nedostatečně využitě pozemky v zastavěném území nebo na nezastavěných plochách stavebních pozemků, stavební proluky a plochy získané zbořením budov a zařízení. Musí-li nezbytně dojít k vynětí ze ZPF, je nutno přednostně odnímat jen nejnutnější plochu, méně kvalitní zemědělskou půdu tříd 5, 4 a 3, půdu na zastavitelných plochách, co nejméně narušovat organizaci ZPF, hydrologické a odtokové poměry v území a síť zemědělských účelových komunikací, při umístění liniových staveb co nejméně ztěžovat obhospodařování ZPF a po ukončení nezemědělské činnosti upřednostňovat zemědělské znovuvyužití pozemků a provést takové úpravy, aby dotčená půda mohla být rekultivována a byla způsobilá k plnění dalších funkcí v krajině.

Pořizovatelé a projektanti územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace (ÚPD) jsou povinni navrhnout a zdůvodnit takové řešení, které je z hlediska ochrany ZPF a ostatních zákonem chráněných obecných zájmů nejvýhodnější. Přitom musí vyhodnotit předpokládané dopady navrhovaného řešení na ZPF, zpravidla ve srovnání s jiným možným řešením. Pořizovatelé projednávají návrh ÚPD s orgány ochrany ZPF, které k němu uplatní stanoviska z hlediska ochrany ZPF, projektant pak postupuje v souladu s požadavky orgánu ochrany ZPF.

Zdroj: *Limity využití území [online]. Brno, ÚÚR, 2023 [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://www.uur.cz/media/xctd23fa/4-zdrave-zivotni-podminky-20230701.pdf>>*

Ochrana zemědělského půdního fondu viz grafický list 8.1.

8.2. Pozemky určené k plnění funkcí lesa

Les

Les je definován zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon) jako lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL). Les ve smyslu významného krajinného prvku dle zákona č. 114/1992, o ochraně přírody a krajiny je třeba chápat jako lesní ekosystém plnící ekologické a stabilizační funkce v krajině, tvořený především porostem dřevin s vyvinutým stromovým patrem, ve kterém je důležité zastoupení rostlinných i živočišných druhů a jejich společenstev v těsné vazbě na ekologické podmínky stanoviště a jehož neoddelitelnou funkční součástí je ekosystém lesních půd.

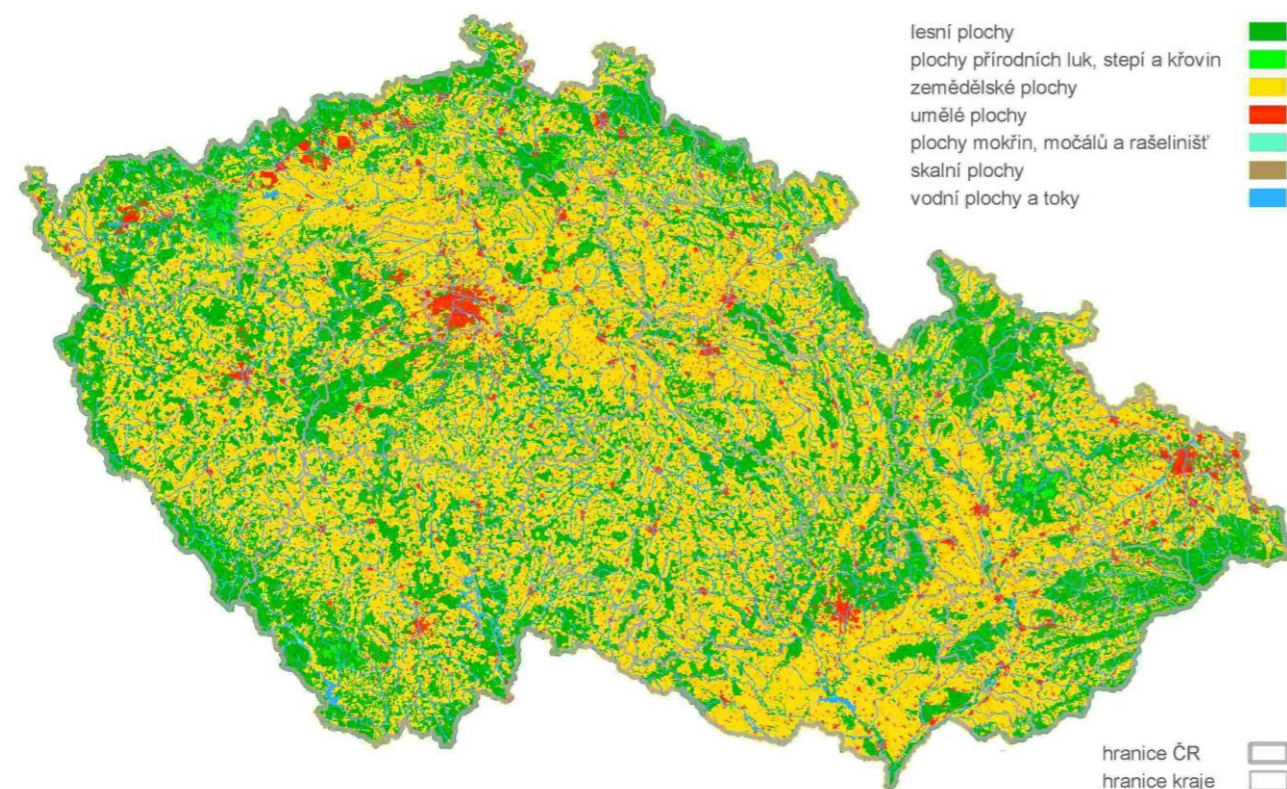
Lesy poskytují cennou obnovitelnou surovinu využívanou ve stavebnictví, papírenství, při výrobě nábytku a mnoha dalších předmětů ze dřeva a energetice rychle rostoucí dřeviny (topoly, vrby). Les je cenným krajinným prvkem s vysokou biodiverzitou, působí blahodárně na psychiku, je významným zdrojem kyslíku, zachycuje prachové částice a podílí se na odstraňování škodlivých látek ze vzduchu. Lesy ve své biomase poutají velké množství CO₂ (výsadba lesů je jedním ze způsobů snižování koncentrace CO₂ v atmosféře). Les plní protierozní funkce (výsadba lesa ve svažitéch terénech), působí jako protipovodňová ochrana (snižuje extrémní odtoky a tím i riziko vzniku povodní) a jako ochrana proti větru, stabilizuje klima, snižuje teplotní extrémy a udržuje stabilně vlhčí ovzduší.

V roce 2022 pokrývaly lesní pozemky v ČR 2 680 372 ha to je cca 33,96 % území, z toho plochy dřevin pokrývaly 2 617 627 ha (jehličnaté dřeviny s převahou smrku a borovice tvořily 1 788 089 ha, tj. 66,7 % a listnaté dřeviny s převahou buku a dubu 769 511 ha, tj. 28,7 %) a zalesněno bylo 39 970 ha. Za poslední rok vzrostla výměra lesních pozemků o 1 568 ha. V přirozených lesích by podíl jehličnatých dřevin měl činit 34,7 % s nejvyšším podílem jedle bělokoré, listnatých dřevin 65,3 % s nejvyšším podílem buku. V hospodářských lesích by podíl jehličnatých dřevin měl činit 64,4 % s převahou smrku, listnatých dřevin 35,6 % s převahou buku. Výměra lesů se od druhé poloviny 20. století soustavně zvyšuje. V ČR vlastní stát 1 443 913 ha lesů (cca 54 %), města a obce 425 145 ha (cca 16 %), soukromí vlastníci 571 380 ha (cca 21 %) a ostatní majitelé 239 934 ha (cca 9 %).

Zdroje: *Významné krajinné prvky, Les [online]. Praha, MŽP [cit. 5. 10. 2023]. Dostupné z URL: <https://www.mzp.cz/cz/vyznamne_krajinne_prvky/>; Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství 2021 [online]. Praha, MZe, eAGRI, 2022 [cit. 5. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://eagri.cz/public/web/mze/lesy/publikace-a-dokumenty/Zprava-o-stavu-lesa-a-lesniho-hospodarstvi-CR/>>; Lesnictví [online]. Praha, ČSÚ, 2022 [cit. 5. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://www.csu.cz/>>*

2023]. Dostupné z URL: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky&katalog=30841>>.

Obr. 8.4: Pokrytí území ČR lesy

Zdroj: CORINE Land Cover 2018 Czech Republic [online]. Praha, AOPK ČR, MICKA, 2023 [cit. 10. 10 2023]. Dostupné z URL: <<https://micka.cenia.cz/en/record/basic/5b7a9ba5-1f34-4aca-a6ec-5c87c0a80138/>>. Zpracoval: Ústav územního rozvoje, 2023.

Pozemky určené pro plnění funkcí lesa

Dle § 3 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon) **pozemky určené k plnění funkcí lesa** (PUPFL, též **lesní pozemky**), zahrnují pozemky s lesními porosty, pozemky na nichž byly lesní porosty odstraněny za účelem obnovy, lesní průseky, nebezpečné lesní cesty užší než 4 m a pozemky, na nichž byly lesní porosty dočasně odstraněny na základě souhlasu orgánu státní správy lesů. **Jiné pozemky, určené k plnění funkcí lesa**, jsou zpevněné lesní cesty, drobné vodní plochy, ostatní plochy, pozemky nad horní hranicí dřevinné vegetace, s výjimkou pozemků zastavěných a jejich příjezdních komunikací a také lesní pastviny a políčka pro zvěř, pokud nejsou součástí ZPF, a jestliže s lesem souvisejí nebo slouží lesnímu hospodářství.

Kategorizace lesů v ČR

Kategorizaci lesů definuje § 6 až § 9 zákona č. 289/1995 Sb. o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), v platném znění, člení lesy podle převažujících funkcí do tří kategorií na **lesy hospodářské**, **lesy zvláštního určení** a **lesy ochranné** (viz grafický list 8.2 Kategorie lesů ČR). O zařazení lesů do kategorie lesů zvláštního určení a lesů ochranných a o vyřazení z těchto kategorií rozhoduje orgán státní správy lesů. Poznámka: Mimo kategorie stanovuje zákon v § 10 i lesy pod vlivem imisí, ty se zařazují do čtyř pásem ohrožení.

Lesy ochranné tvoří 2,0 % lesů (53 993 ha, rok 2020), jsou to lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích (sutě, kamenná moře, prudké svahy, strže, nestabilizované náplavy a písky, rašeliniště, odvaly a výsypky apod.), vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace, chránící níže položené lesy, lesy na exponovaných hřebenech a lesy v klečovém lesním vegetačním stupni. Tyto lesy plní významné ekologické funkce (půdoochranné, klimatické, hydrické atd.). Produkce dřeva zde není účelná pro nepříznivé přírodní podmínky.

Lesy zvláštního určení tvoří 24,0 % lesů (627 192 ha, rok 2020), jsou to lesy, které nejsou lesy ochrannými a nacházejí se v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně, v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod, na území národních parků a národních přírodních rezervací.

Dále jde o lesy, u kterých veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí nebo jiný oprávněný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí lesa nadřazený funkcím produkčním, jsou to lesy v prvních zónách chráněných krajinných oblastí, v přírodních rezervacích, v národních přírodních památkách a přírodních památkách a lesy lázeňské a příměstské, další lesy se zvýšenou rekreační funkcí, lesy sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce, lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodochrannou, klimatickou či krajinnotvornou, lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti, lesy v uznaných oborách a samostatných bažantnicích a lesy v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření.

Lesy hospodářské tvoří 74,0 % lesů (1 936 440 ha, rok 2022), jsou to veškeré lesy, které nejsou zařazeny v kategorii lesů ochranných nebo lesů zvláštního určení. Jejich hlavním posláním je rovnoměrné plnění všech funkcí lesa s převažující funkcí produkce dřeva jako obnovitelné suroviny, diferenciaci hospodaření se děje podle přírodních podmínek a hospodářských cílů vlastníka. Projevuje se trend rostoucí poptávky po mimoprodukčních funkcích a hospodaření ve větším souladu s přírodními procesy (např. adaptace lesů na změnu klimatu).

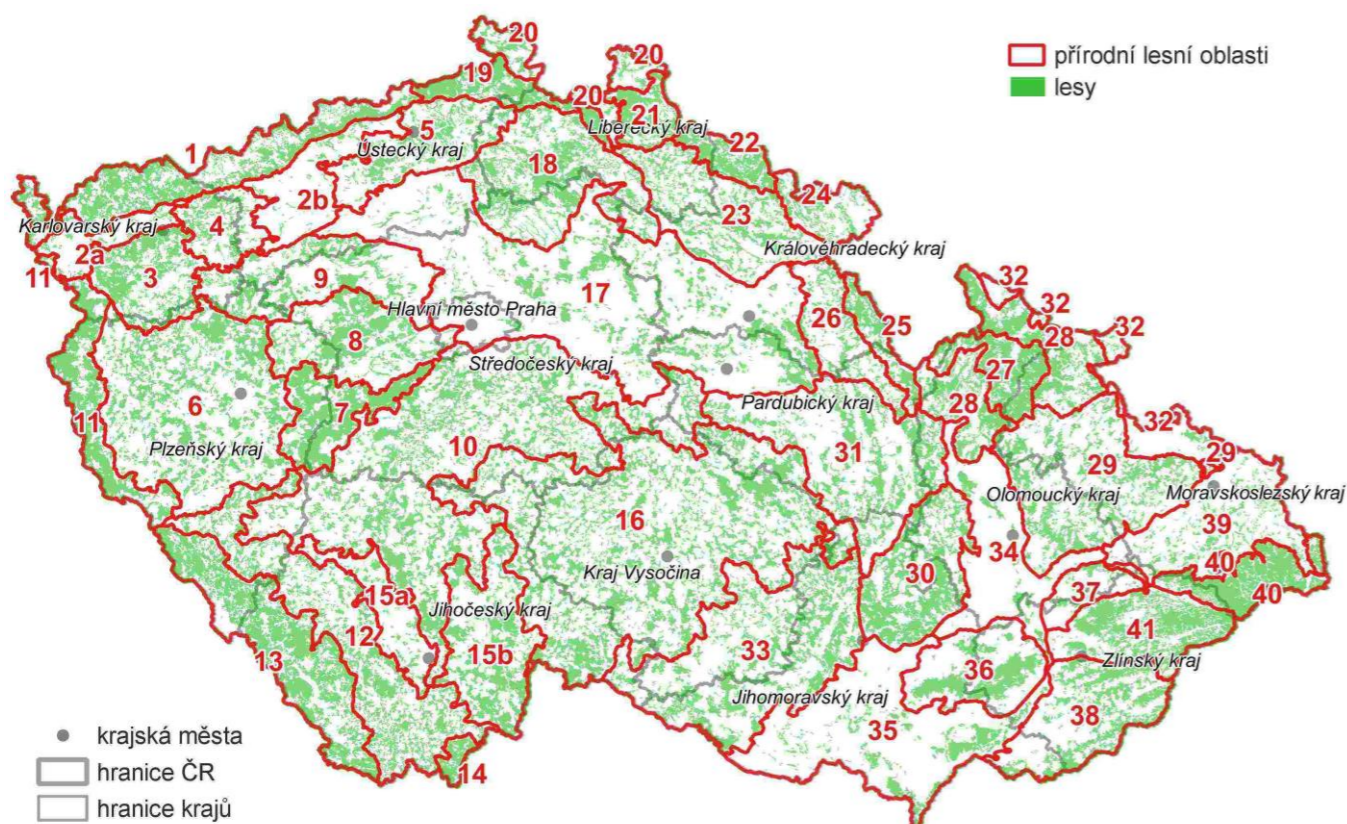
Zdroj: Lesnictví [online]. Praha, ČSÚ, 2022 [cit. 5. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky&katalog=30841>>.

Kategorizace lesů viz grafický list 8.2.

Přírodní lesní oblasti

Přírodní lesní oblasti (PLO) jsou definovány ve vyhlášce č.298/2018 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů (oblastní plány rozvoje lesů jsou). Na území ČR je na základě jednotných podmínek geologických, klimatických, orografických a fyto geografických vymezeno 41 PLO. Pro každou oblast je zpracován oblastní plán rozvoje lesů (jde o metodický nástroj státní lesnické politiky a soubor hospodářských doporučení), který je zakotvený v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích.

Obr. 8.5: Vymezení přírodních lesních oblastí v ČR (seznam přírodních lesních oblastí viz tab. 8.1).

Zdroj: Portál AgriGIS, Prostorová data resortu zemědělství [online], Praha, MZe, 2023 [cit. 10. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://hub.agrigis.cz/datasets/27a47030f941479da57a8d05f1e86c84/explore/>>. Zpracoval: Ústav územního rozvoje, 2023.

Tab. 8.1: Seznam přírodních lesních oblastí v ČR

Č.	Název PLO	Garant za PLO (pobočka ÚHÚL)	Dotčený kraj
1	Krušné hory	Plzeň	Karlovarský, Ústecký
2	Podkrušnohorské pánve (2a, 2b)	Plzeň	Karlovarský, Ústecký
3	Karlovarská vrchovina	Plzeň	Karlovarský, Plzeňský
4	Doupovské hory	Plzeň	Karlovarský, Ústecký
5	České středohoří	Jablonec nad Nisou	Ústecký, Liberecký
6	Západočeská pahorkatina	Plzeň	Plzeňský, Karlovarský
7	Brdská vrchovina	Stará Boleslav	Středočeský, Plzeňský
8	Křivoklátsko a Český kras	Stará Boleslav	Středočeský, Plzeňský
9	Rakovnicko-kladenská pahorkatina	Stará Boleslav	Středočeský, Karlovarský, Plzeňský, Ústecký
10	Středočeská pahorkatina	Stará Boleslav	Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Pardubický, Vysočina
11	Český les	Plzeň	Plzeňský, Karlovarský
12	Předhoří Šumavy a Novohradských hor	České Budějovice	Jihočeský, Plzeňský
13	Šumava	Plzeň	Jihočeský, Plzeňský
14	Novohradské hory	České Budějovice	Jihočeský
15	Jihočeské pánve (15a, 15b)	České Budějovice	Jihočeský

Č.	Název PLO	Garant za PLO (pobočka ÚHÚL)	Dotčený kraj
16	Českomoravská vrchovina	Brno	Vysočina, Jihočeský, Středočeský, Pardubický
17	Polabí	Hradec Králové	Středočeský, Ústecký, Pardubický, Královéhradecký
18	Severočeská Pískovcová plošina a Český ráj	Jablonec n. Nisou	Středočeský, Liberecký, Ústecký, Královéhradecký
19	Lužická pískovcová vrchovina	Jablonec n. Nisou	Ústecký, Liberecký
20	Lužická pahorkatina	Jablonec n. Nisou	Ústecký, Liberecký
21	Jizerské hory a Ještěd	Jablonec n. Nisou	Liberecký
22	Krkonoše	Hradec Králové	Liberecký, Královéhradecký
23	Podkrkonoší	Hradec Králové	Liberecký, Královéhradecký
24	Sudetské meziohří	Hradec Králové	Královéhradecký
25	Orlické hory	Hradec Králové	Královéhradecký, Pardubický
26	Předhoří Orlických hor	Hradec Králové	Královéhradecký, Pardubický
27	Hrubý Jeseník	Olomouc	Olomoucký, Moravskoslezský, Pardubický
28	Předhoří Hrubého Jeseníku	Olomouc	Olomoucký, Moravskoslezský, Pardubický
29	Nízký Jeseník	Frýdek-Místek	Olomoucký, Moravskoslezský
30	Drahanská vrchovina	Brno	Jihomoravský, Olomoucký, Pardubický
31	Českomoravské meziohří	Olomouc	Pardubický, Olomoucký, Jihomoravský
32	Slezská nížina	Frýdek-Místek	Olomoucký, Moravskoslezský
33	Předhoří Českomoravské vrchoviny	Brno	Jihomoravský, Vysočina, Jihočeský
34	Hornomoravský úval	Olomouc	Olomoucký, Zlínský, Jihomoravský
35	Jihomoravské úvaly	Brno	Jihomoravský, Zlínský
36	Středomoravské Karpaty	Kroměříž	Jihomoravský, Zlínský, Olomoucký
37	Kelečská pahorkatina	Kroměříž	Zlínský, Olomoucký
38	Bílé Karpaty a Vizovické vrchy	Kroměříž	Jihomoravský, Zlínský
39	Podbeskydská pahorkatina	Frýdek-Místek	Moravskoslezský, Zlínský
40	Moravskoslezské Beskydy	Frýdek-Místek	Moravskoslezský, Zlínský
41	Hostýnskovsetínské vrchy a Javorníky	Frýdek-Místek	Zlínský

Zdroj: Přírodní lesní oblasti [online]. Brandýs nad Labem, ÚHÚL, 2023 [cit. 10. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://www.uhul.cz/portfolio/vystupy-oprl/>>. Upraveno: Ústav územního rozvoje, 2023.

Ohrožení lesů

Ohrožení a poškozování lesů se děje **abiotickými činiteli** (vítr, sníh, námrazy, ledovky, sucho, mráz), **biotickými činiteli** (hmyz: mj. lýkožrout, bekyně, obaleč; houbové patogeny; zvíř, hlodavci) a **lidskou činností** (imise v ovzduší a půdě, splachy a rozstřiky posypových solí v zimním období, nesprávné hospodaření, odnímání a zastavování pozemků určených k plnění funkcí lesa). Největší poškození způsobuje přemnožený podkorní hmyz a zvíř. Dále jde o větrné polomy a poškození přímým působením dlouhodobého sucha. Územní plánování může ovlivnit pouze odnímání lesní půdy a zastavování lesa a nepřímo v omezené míře sucho (zejm. vyváženou skladbou a organizací krajiny).

Sucho a jeho dopady na zemědělskou produkci a lesní hospodářství v posledních letech výrazně vzrostly. Od roku 2018 dochází na velké části území ČR v lesích k závažným projevům kalamity zapříčiněné suchem a následně zkomplikované kůrovcem, která výrazně ovlivňuje lesní hospodářství, navazující odvětví a množství kalamitního dřeva. Mění se klimatické podmínky zvyšují pravděpodobnost výskytu suchých epizod. Významně roste riziko lesních požárů a dochází ke chřadnutí některých druhů dřevin výskytem souvisejících nepříznivých

jevů (přemnožení škůdců). To vede k nutnosti přehodnotit po desetiletí aplikované zásady hospodaření v lesích (zejm. směrem k bohatší druhové skladbě lesů). Rozsah následků sucha v lesích roste nejen vzhledem k nepříznivému vývoji klimatických podmínek, ale též v souvislosti s degradací lesní půdy, zejm. s její acidifikací.

Zastavování a fragmentace lesních pozemků je problémem i přesto, že vzhledem k nárůstu ploch lesních pozemků v období let 1995 až 2021 o 48 625 ha, není les tímto faktorem podstatně ohrožen (viz tabulku v příloze *Bilance půdy dle druhů pozemků*). Průběžně stále k odnímání a zastavování lesních pozemků dochází. V souvislosti s realizací velkých, zejména liniových staveb dopravní a technické infrastruktury dochází též k fragmentaci krajiny a PUPFL, proto je nutno dbát, aby výstavbou byly co nejméně narušovány plochy lesa a jeho přirozené funkce, včetně funkcí hydrologických, odtokových poměrů v území a sítě lesních účelových komunikací.

Zdroj: *Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství 2021* [online]. Praha, MZe, eAGRI, 2022 [cit. 5. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://eagri.cz/public/web/mze/lesy/publikace-a-dokumenty/Zprava-o-stavu-lesa-a-lesniho-hospodarstvi-CR/>>.

Ochrana a odnímání pozemků určených k plnění funkcí lesa

Ochranou lesa se dle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), v platném znění rozumí především jeho výchova a péče o něj, aby se eliminovaly všechny škodlivé vlivy, které by mohly lesní porosty poškodit nebo zcela zničit. Každý les je chráněn též podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny jako **významný krajinný prvek** a zásah do lesního porostu musí být konzultován s příslušným orgánem ochrany přírody, zejména zda nedochází k narušení krajinného rázu.

Odnímání pozemků určených k plnění funkce lesa (PUPFL) je upraveno lesním zákonem a vyhláškou č. 77/1996 Sb., o náležitostech žádosti o odnětí nebo omezení a podrobnostech o ochraně pozemků určených k plnění funkcí lesa. Dle lesního zákona je využití PUPFL k jiným účelům zakázáno. O výjimce z tohoto zákazu může rozhodnout orgán státní správy lesů v jehož území se nacházejí dotčené pozemky nebo jejich převážná část. Žádosti o odnětí nebo o omezení PUPFL se posuzují jak z plošného, tak i kvalitativního hlediska.

Pro účely nesouvisející s funkcemi lesa je nutno použít především půdu mimo pozemky lesa (nezastavěné a nedostatečně využitě pozemky v zastavěném území nebo na nezastavěných plochách stavebních pozemků, stavební proluky a plochy získané zbořením budov a zařízení). Musí-li nezbytně dojít k vynětí, je nutno odnímat jen nejnutnější plochu, co nejméně narušovat plochy lesa a jeho funkce, hydrologické a odtokové poměry a síť lesních komunikací. Pro nové rekreační stavby musí být odnětí v souladu s územně plánovací dokumentací. V lesích ochranných a zvláštěního určení nesmí nové stavby narušit plnění jejich funkcí. Součástí žádosti o odnětí je územní rozhodnutí (ÚR) či stanoviska dotčených orgánů (pokud se ÚR nevydává, nebo se slučuje územní a stavební řízení), u dočasného záboru je součástí plán rekultivace, je-li nezbytný.

Projektanti a pořizovatelé územně plánovací dokumentace, návrhů na stanovení dobývacích prostorů a projektanti dokumentací staveb jsou povinni dbát zachování lesa, navrhnout a zdůvodnit taková řešení, která jsou z hlediska zachování lesa, ochrany životního prostředí a ostatních celospolečenských zájmů nejvhodnější. Jsou povinni provést vyhodnocení předpokládaných důsledků navrhovaného řešení na PUPFL, navrhnout alternativní řešení, způsob následné rekultivace a uspořádání území po dokončení stavby. V případě dotčení PUPFL a pozemků do vzdálenosti 50 m od okraje lesa rozhodne stavební úřad či jiný orgán státní správy jen se souhlasem příslušného orgánu státní správy lesů.

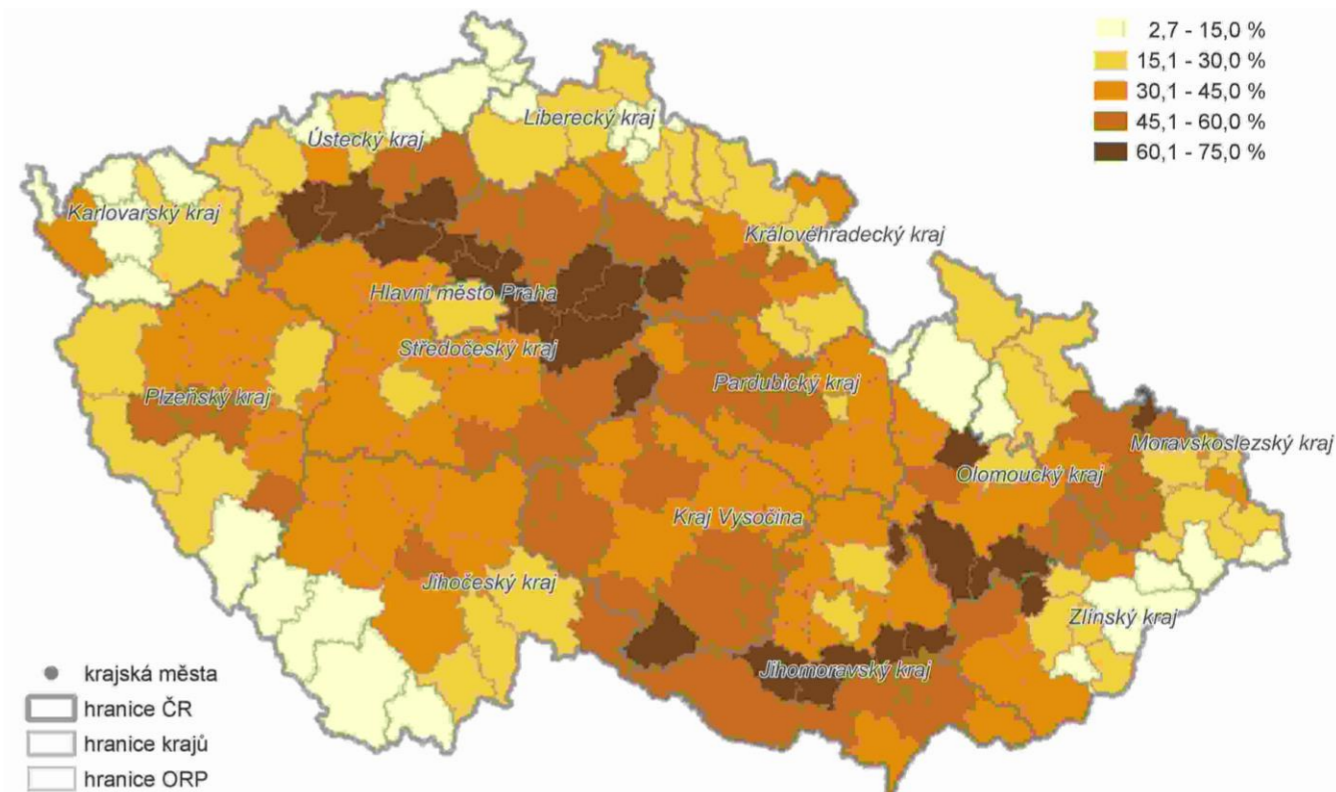
Každý, kdo zamýšlí provést liniovou stavbu, u níž se předpokládá trvalé či dočasné odnětí nebo omezení využívání PUPFL, je povinen před zpracováním podkladů k vydání územního rozhodnutí vyžádat si u orgánu státní správy lesů informace o podmínkách vedení trasy přes dotčené lesní pozemky.

Zdroj: *Limity využití území* [online]. Brno, ÚÚR, 2023 [cit. 10. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://www.uur.cz/media/dk1lp5ag/5-ochrana-prirody-lesy-geologie-20230701.pdf>>.

8.3. Podíl orné půdy na celkové rozloze území

Orná půda patří k pozemkům, které definuje katastrální zákon, z hlediska ekologické stability území patří mezi nestabilní krajinnotvorné prvky. ÚAP ČR sledují podíl orné půdy na celkové rozloze území ORP. Vstupními daty jsou katastrální výměry a druhy pozemků sledované ČSÚ a dostupné ve veřejné databázi v části území a sídelní struktura (<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=32327>). Viz obr. 8.6.

Obr. 8.6: Podíl orné půdy na celkové rozloze území ORP v %

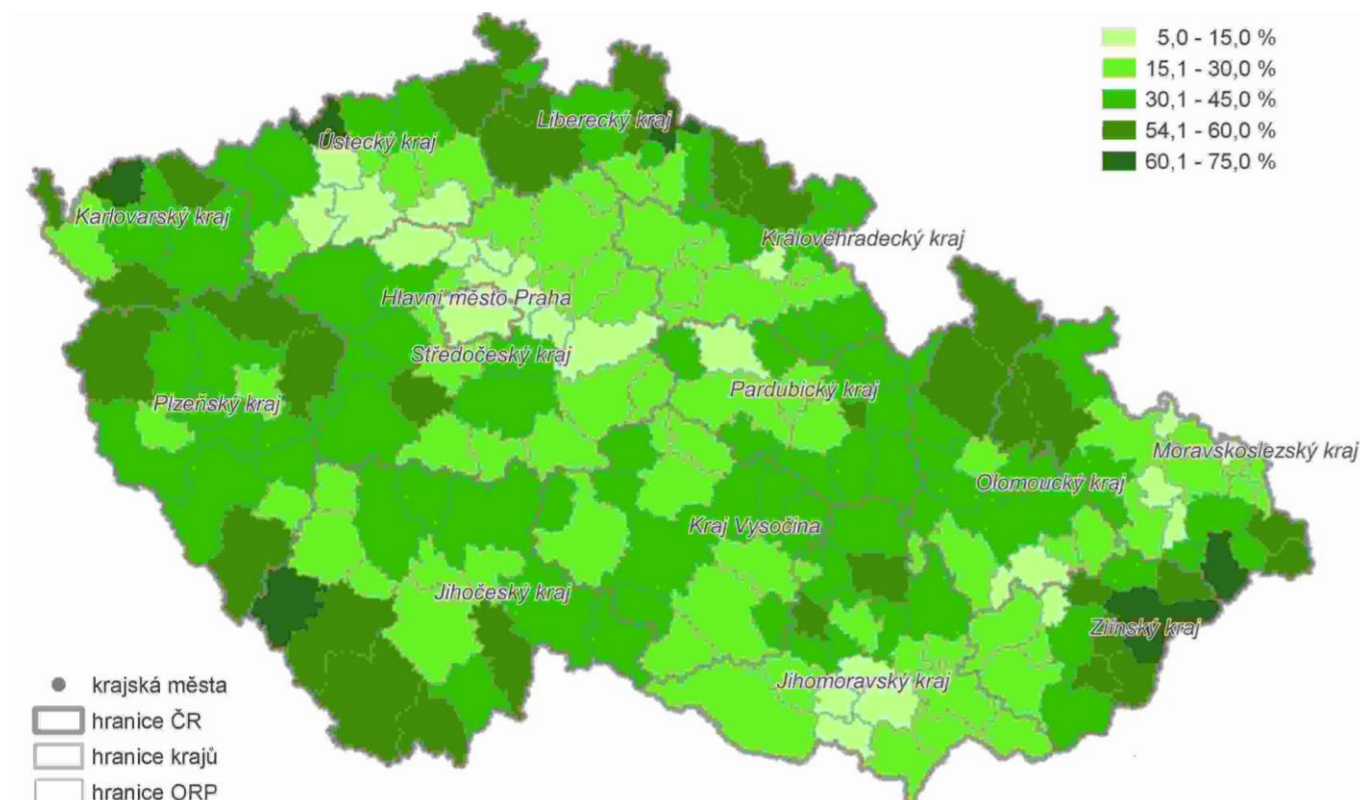

Zdroj dat: *Katastrální výměry a druhy pozemků* [online], ČSÚ, Praha, 2022, [cit. 23. 8. 2023]. Dostupné z URL: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=32327>>. Zpracoval: Ústav územního rozvoje, Brno, 2023.

8.4. Podíl lesních pozemků na celkové rozloze území

Lesní pozemky patří k pozemkům, které definuje katastrální zákon, z hlediska ekologické stability území patří mezi stabilní krajinnotvorné prvky. ÚAP ČR sledují podíl lesních pozemků na celkové rozloze území ORP. Vstupními daty jsou katastrální výměry a druhy pozemků sledované ČSÚ a dostupné ve veřejné databázi v části území a sídelní struktura (<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=32327>). Viz obr. 8.7.

Obr. 8.7: Podíl lesních pozemků na celkové rozloze území ORP v %

Zdroj dat: Katastrální výměry a druhy pozemků [online], ČSÚ, Praha, 2022, [cit. 23. 8. 2023]. Dostupné z URL: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=32327>>. Zpracoval: Ústav územního rozvoje, Brno, 2023.

III. Závěrečný souhrn

Problémy a náměty z hlediska územního plánování týkající se zemědělského půdního fondu a pozemků určených k plnění funkcí lesa jsou do značné míry společné s problémy a náměty, které jsou popsány v kapitole 5. Ochrana přírody a krajiny a kapitole 7. Kvalita životního prostředí např. u témat oblastí ohrožených suchem, koeficientu ekologické stability a podílu zastavěných ploch a nádvohí.

Problémy z hlediska z hlediska územního plánování

Problémy z hlediska územního plánování jsou **suburbanizace**, která se děje v největší míře v zázemí velkých měst a projevuje se zejm. prorůstáním zástavby do volné krajiny, velkoplošnými zábory půdy, fragmentací volného území, vč. záborů a fragmentace zemědělské půdy a lesa, **špatný stav krajiny a jejího vodního režimu**, který je jednou z hlavních příčin sucha a je způsobený mj. negativním ovlivňováním krajiny a vodního režimu lidskou činností, zejm. zastavování a zpevňování volných ploch, vysoký podíl orné půdy, těžební činnost, fragmentace krajiny, **negativní dopady špatného stavu** krajiny na vodní útvary, biologickou rozmanitost, krajinný ráz, půdu, lesy (mj. degradace a vodní a větrná eroze zemědělské a lesní půdy, snížení retenční schopnosti krajiny, úbytek vodních zdrojů), **zornění značné části zemědělské půdy**, zejm. v nepříznivých polohách (mj. na více sklonitých svazích) a **úbytek lesních porostů**, zejm. pro jejich značné poškození (mj. v důsledku sucha, kůrovcové kalamity, monokulturní skladby porostů, která je náchylná podlehnout nepříznivým vlivům).

Náměty z hlediska územního plánování

S ohledem na výše uvedené je třeba v rámci územně plánovací činnosti **vytvářet územní podmínky pro ochranu nezastavěného území**, zejm. přednostní využívání volných ploch v zastavěném území a brownfields, prokazování potřeby nových ploch pro zástavbu a vyhodnocování účelného využití zastavěného území, **omezení fragmentace krajiny**, zejm. umístování liniových staveb v souběžných trasách, členění velkých ploch zástavby, zajištění kontinuity migračních tras živočichů, **přirozený vodní režim v krajině** (v koordinaci s KPÚ), zejm. zvýšení retenční schopnosti krajiny, snížení odtoku dešťové vody a snížení vodní a větrné eroze (mj. zatravňování, zalesňování, vodní plochy, větrolamy, meze, remízy, ÚSES), **snížení rozsahu zornění zemědělské půdy** mj. zatravňováním či zalesňováním, zejm. silně erozí ohrožených a málo produktivních půd, **obnovu lesů a zalesňování** vhodných ploch, mj. neproduktivní a málo produktivní půdy, zejm. více odolnými smíšenými lesy.

Záměry na provedení změn v území

Vzhledem k povaze problematiky jednotlivých témat této kapitoly, nevyplývají z jejich vyhodnocení konkrétní záměry na provedení změn v území, které by bylo možné přesně definovat a lokalizovat v území. Stanovit lze pouze výše uvedené náměty k řešení v územně plánovací činnosti.

IV. Právní rámec, zákony a vyhlášky

Zákony a vyhlášky

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Zákon je v gesci Ministerstva životního prostředí.
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů. Zákon je v gesci Ministerstva životního prostředí.
- Vyhláška č. 48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany, ve znění vyhlášky č. 150/2013 Sb. Vyhláška je v gesci Ministerstva životního prostředí.
- Vyhláška č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu. Vyhláška je v gesci Ministerstva životního prostředí.
- Vyhláška č. 240/2021 Sb., o ochraně zemědělské půdy před erozí. Vyhláška je v gesci Ministerstva životního prostředí.
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zákon je v gesci Ministerstva zemědělství.
- Vyhláška č. 77/1996 Sb., o náležitostech žádosti o odnětí nebo omezení a podrobnostech o ochraně pozemků, určených k plnění funkcí lesa. Zákon je v gesci Ministerstva zemědělství.
- Metodický pokyn odboru ochrany lesa a půdy Ministerstva životního prostředí č. j. OOLP/1067/96 ze dne k odnímání půdy ze zemědělského půdního fondu (Věstník MŽP, ročník 1996, částka 4) Metodický pokyn je v gesci Ministerstva životního prostředí.

V. Použité zdroje

Strategické a rezortní dokumenty

- Státní politika životního prostředí 2030 s výhledem do 2050. Dokument je v gesci Ministerstva životního prostředí.
- Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025. Dokument je v gesci Ministerstva životního prostředí.

Evropské a mezinárodní dokumenty a směrnice

- Evropská úmluva o krajině (The European Landscape Convention) z roku 2000
- Evropská charta o půdě (European Soil Charter) z roku 1972
- Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 (EU Biodiversity Strategy for 2030) z roku 2020
- Strategie EU pro půdu do roku 2030 (EU Soil Strategy for 2030) z roku 2021
- Nová lesní strategie EU do roku 2030 (New EU Forest Strategy for 2030) z roku 2021
- Zelená dohoda pro Evropu (European Green Deal) z roku 2019

Ostatní

- Agentura ochrany přírody a krajiny, MICKA: <<https://micka.cenia.cz/>>
- Agentura ochrany přírody a krajiny: <<https://www.nature.cz/>>
- Český hydrometeorologický ústav, HAMR: <<https://hamr.chmi.cz/>>
- Český hydrometeorologický ústav: <<https://www.chmi.cz/>>
- Český statistický úřad: <<https://vdb.czso.cz/>>
- Intersucho: <<https://www.intersucho.cz/>>

- Evropská komise: <<https://ec.europa.eu/>>
- Mezi stromy: <<https://www.mezistromy.cz/>>
- Ministerstvo zemědělství, eAGRI: <<http://eagri.cz/>>
- Ministerstvo životního prostředí: <<https://www.mzp.cz/>>.
- Státní pozemkový úřad: <<https://www.spucr.cz/>>.
- Sucho v krajině: <<https://suchovkrajine.cz/>>.
- Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem: <<http://www.uhul.cz/>>.
- Ústav územního rozvoje: <<https://www.uur.cz/>>.
- Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy: <<http://www.vumop.cz/>>.

VI. Použité zkratky

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
BPEJ	bonitovaná půdně ekologická jednotka
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
PUPFL	pozemky určené k plnění funkcí lesa
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
ÚP	územní plán
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚSK	územní studie krajiny
ÚÚR	Ústav územního rozvoje
ZPF	zemědělský půdní fond
ZÚR	zásady územního rozvoje

VII. Seznam grafických listů

- 8.1 Ochrana zemědělského půdního fondu
- 8.2 Kategorizace lesů

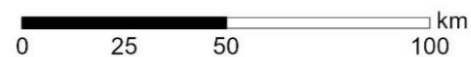
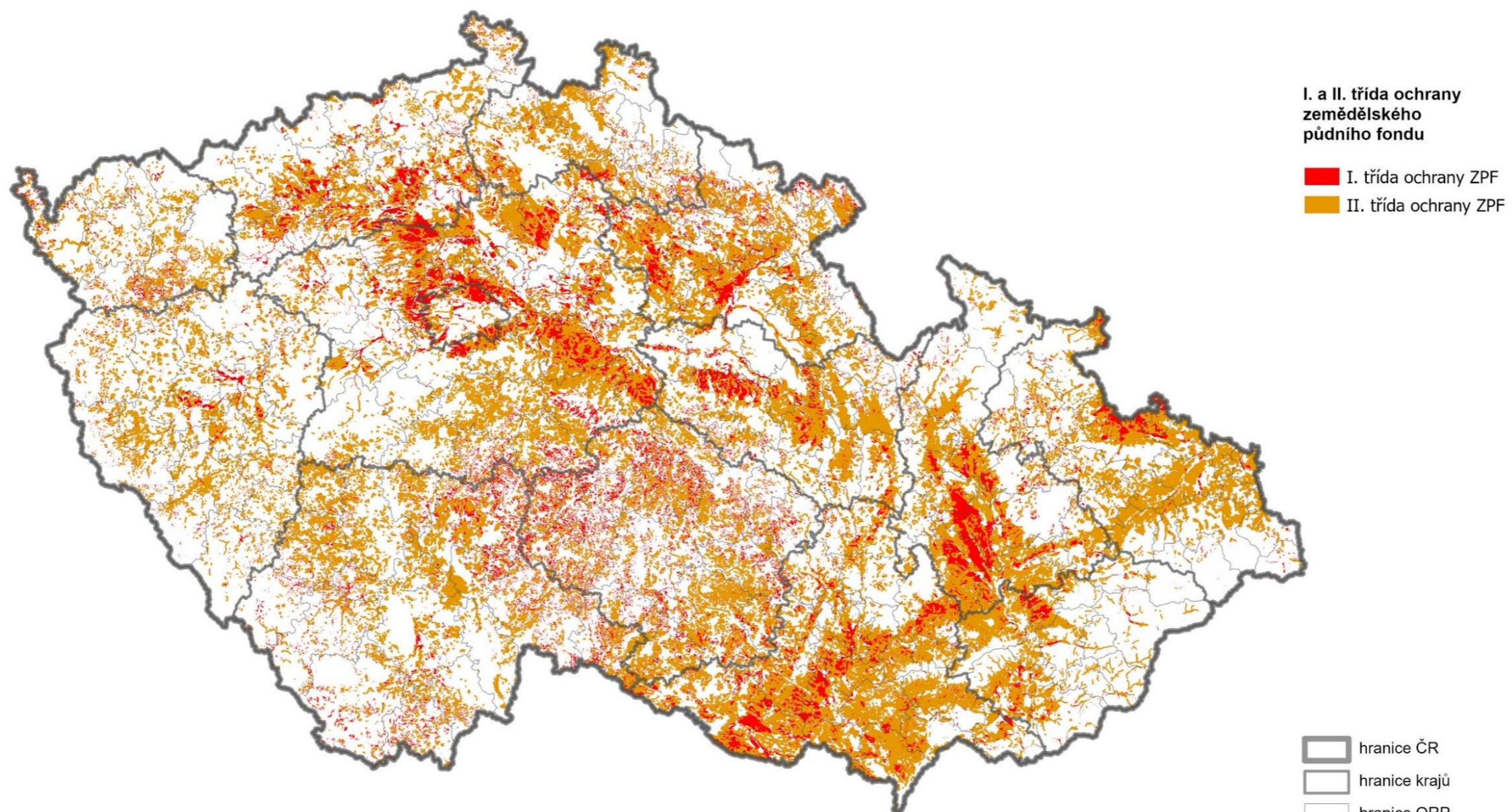
Přílohy

Bilance půdy dle druhů pozemků k 31. 12. v letech 1995–2022 (výměra v ha)

Příloha: Bilance půdy dle druhů pozemků k 31. 12. v letech 1995–2022 (výměra v ha)

Rok	Půda celkem	Zemědělská půda							Nezemědělská půda				
		Celkem	Z toho					Celkem	Z toho				
			Orná půda	Chmelnice	Vinice	Zahrada	Ovocný sad		Trvalý travní porost	Lesní pozemek	Vodní plocha	Zastavěná plocha a nádvoří	Ostatní plocha
1995	7886620	4279823	3142642	11425	15632	158698	50091	901335	3606799	2630129	159111	129294	688265
1996	7886687	4279391	3098187	11394	15629	158891	49948	945343	3607295	2630993	159339	129513	687450
1997	7886569	4279714	3090610	11366	15504	159315	49649	953269	3606855	2631803	159391	129620	686040
1998	7885988	4284302	3100566	11328	15507	160165	49405	947332	3601686	2633819	158969	130102	678795
1999	7886410	4282446	3095960	11268	15494	160329	49196	950199	3603964	2634470	159213	130281	680000
2000	7886525	4279876	3082383	11232	15574	160609	49008	961070	3606649	2637289	159349	130522	679489
2001	7886494	4277435	3075178	11236	15626	160710	48803	965882	3609059	2638917	159549	130666	679927
2002	7886755	4272801	3068239	11105	15902	160910	48373	968272	3613954	2643058	159897	130587	680412
2003	7886680	4269218	3062009	11063	16740	161186	47593	970627	3617462	2644168	160149	130610	682535
2004	7886838	4264573	3054654	11045	18278	161548	47300	971748	3622265	2645737	160501	130307	685720
2005	7886710	4259481	3047250	10967	18671	161811	46992	973791	3627229	2647416	160937	130077	688799
2006	7886702	4254406	3039669	10844	18907	162035	46726	976225	3632296	2649147	161420	130195	691533
2007	7886668	4249179	3032448	10767	19116	162322	46538	977989	3637488	2651209	162123	130573	693582
2008	7886519	4244086	3025598	10763	19131	162643	46232	979719	3642433	2653033	162501	130933	695963
2009	7886492	4238975	3016858	10661	19292	162877	46511	982776	3647517	2655212	162787	131127	698391
2010	7886537	4233501	3008090	10552	19434	163010	46556	985859	3653037	2657376	163144	131366	701151
2011	7886598	4229167	3000390	10454	19489	163152	46390	989293	3657431	2659837	163421	131691	702482
2012	7886619	4224389	2993236	10355	19562	163320	46393	991523	3662230	2661889	163965	131800	704577
2013	7886707	4219867	2985792	10312	19652	163476	46172	994461	3666840	2663731	164377	132090	706642
2014	7886779	4215621	2978989	10276	19611	163601	45920	997225	3671158	2666376	164835	132192	707755
2015	7886973	4211935	2971957	10149	19811	163785	45613	1000620	3675038	2668392	165485	132119	709042
2016	7887041	4208374	2965606	10127	19835	164024	45390	1003393	3678666	2669850	165876	132217	710724
2017	7887027	4205288	2958603	10066	20008	164815	45245	1006552	3681739	2671659	166253	132333	711494
2018	7887101	4203726	2951395	9899	20001	166350	44986	1011095	3683375	2673392	166526	132463	710995
2019	7887004	4202112	2940927	9827	20141	169286	44376	1017555	3684891	2675670	166754	132867	709600
2020	7887101	4200204	2931713	9548	20179	172056	44022	1022686	3686898	2677329	167248	133277	709044
2021	7887104	4198728	2921945	9100	20190	175346	43560	1028587	3688376	2678804	168421	133898	707253
2022	7887147	4196624	2910699	8843	20307	178877	43041	1034857	3690523	2680372	169974	134519	705657

Zdroj: Veřejná databáze, katastrální výměry – druhy pozemků [online]. Praha, ČSÚ, 2023 [cit. 2. 10. 2023]. Dostupné z URL: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=32327>>

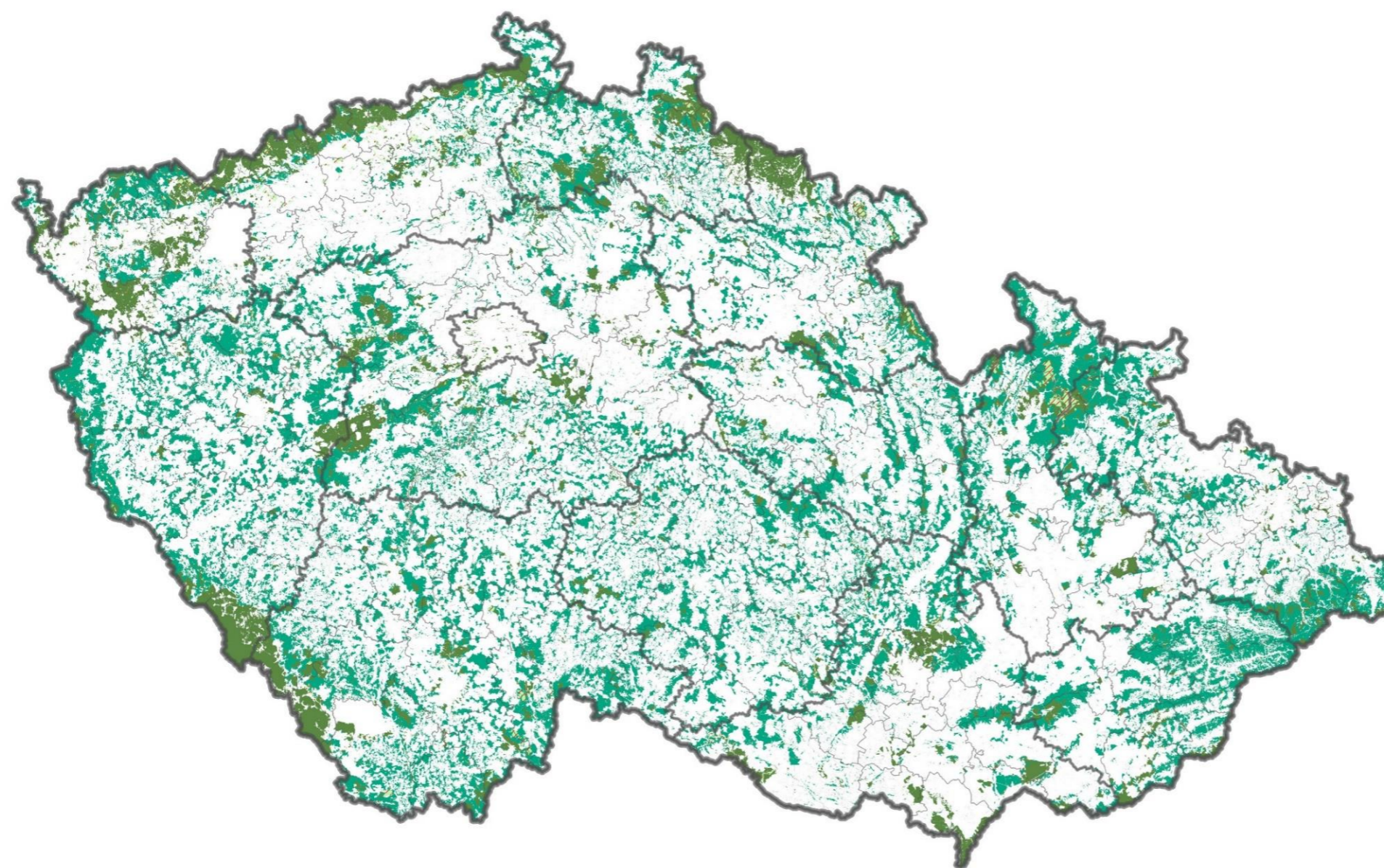
Územně analytické podklady České republiky

Grafický list č. 8.1

Podkladová data: © SPÚ
Zpracování: © ÚÚR, 2023
Stav: 2023

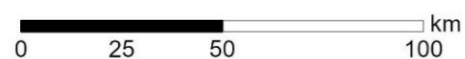
Kategorizace lesů

kategorie

- lesy hospodářské
- lesy ochranné
- lesy zvláštního určení

- hranice ČR
- hranice krajů
- hranice ORP

Územně analytické podklady České republiky

Grafický list č. 8.2

Podkladová data: © ÚHUL
Zpracování: © ÚÚR, 2023
Stav: 2021